

Raadsvoorstel

Onderwerp **Wijziging verordening cameratoezicht gemeente Groningen (verlenging)**
Steller/telnr. G. Wobbes/ 6052 Bijlagen 2

Classificatie Openbaar Geheim

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

Schuiling

Langetermijn agenda (LTA)
Raad

LTA ja: Maand Jaar
LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de toepassing van cameratoezicht in de Folkingestraat en Nieuwstad te verlengen tot 1 oktober 2022 en hiertoe de verordening tot wijziging van de verordening cameratoezicht gemeente Groningen vast te stellen;
- II. het besluit bekend te maken op overheid.nl en een dag na bekendmaking in werking te laten treden;
- III. Kennis te nemen van het rapport van Breuer & IntraVal.

Samenvatting

Tijdens de gemeenteraad van woensdag 28 april jl. is het raadsvoorstel wijziging verordening cameratoezicht gemeente Groningen unaniem aangenomen. Tijdens de vergadering is afgesproken de raad in september 2021 te informeren over het cameratoezicht in de Folkingestraat en omgeving en wat dat in de eerste maanden al heeft opgeleverd. In dit raadsvoorstel treft u de uitkomsten van de afgelopen maanden cameratoezicht Folkingestraat en omgeving aan. Op basis van de eerste resultaten is dit voorstel uitwerkt hoe hiermee verder te gaan, namelijk verlenging voor de duur van 1 jaar zodat de overlast ook de komende periode beheersbaar blijft.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

In april 2021 is besloten de piek aan overlastmeldingen in en om de Folkingestraat door middel van cameratoezicht terug te brengen naar een beheersbaar niveau. Voorts is toegezegd om na de eerste periode van cameratoezicht van 1 mei 2021 tot 1 oktober 2021 te evalueren, om uiteindelijk de mate van overlast in het gebied van de Folkingestraat en omgeving op lange termijn beheersbaar te houden. Afgesproken is om de problematiek op de gele loper integraal te benaderen en te evalueren. Daartoe is een plan van aanpak geschreven met daarin een aantal indicatoren. Tevens is een extern bureau, te weten Breuer & Intraval, benaderd om een vergelijkend onderzoek te verrichten naar vergelijkbare overlastgebieden in andere Nederlandse gemeenten. Hierbij wordt ook specifiek gekeken naar de nabijheid van raamprostitutie en coffeeshops. De uitkomsten van dit onderzoek zijn bijgevoegd als bijlage bij dit raadsvoorstel.

Kader

- Gemeentewet art. 151c
Het wetsartikel dat grondslag geeft voor cameratoezicht in de openbare ruimte met als doel het handhaven van de openbare orde is art 151c Gemeentewet. De politie kan voor de uitvoering van haar taak in incidentele gevallen op grond van artikel 3 Politiewet 2012 ook camera's inzetten in de openbare ruimte. Het gaat hierbij om wendbare inzet in de taakuitvoering. Het gaat dan om actuele gebeurtenissen los van de dagelijkse situatie. Denk aan een plotseling opkomend onverwacht veiligheidsprobleem of -situatie. Deze bevoegdheid is echter niet een alternatief voor 151c gemeentewet. Het is een noodoplossing in gevallen waarbij er geen bevoegdheid is op grond van een andere wet en cameratoezicht nodig is voor de uitvoering van de politietaak. Camera's op grond van de Politiewet inzetten voor een meer structurele situatie en voor de periode van zeker 3 maanden is daarmee niet mogelijk.
- Verordening cameratoezicht gemeente Groningen

Argumenten en afwegingen

In de periode vanaf januari 2018 is tijdens de afwezigheid van camera's in het gebied gele loper gebleken dat het aantal meldingen over overlast flink is gestegen. Door zowel politie, toezicht als de bewoners en bedrijven in het gebied werden de camera's node gemist. Daarbij gaat het om snel kunnen ingrijpen op verdachte bewegingen, maar ook het veiligheidsgevoel in de buurt. Cameratoezicht is dus een belangrijke factor in de bestrijding van overlast in het gebied, wat ook blijkt uit het onderzoek door Breuer & Intraval in andere steden. Hieronder zal daar verder op worden ingegaan.

Beeld en advies politie en Directie Stadtoezicht (Boa's)

Begin mei 2021 is de aanpak van de gele loper uitgebreid met gemeentelijke camera's. De camera's zijn op strategische plekken geplaatst, onder andere daar waar de afgelopen periode veel overlast is ervaren en geconstateerd in de Folkingestraat en omgeving. De camera's staan 24 uur per dag en 7 dagen in de week aan en worden gestreamd naar de werkvloer van het politiebureau Rademarkt. Door aanwezige politiemedewerkers wordt het beeld tijdens hun reguliere werkzaamheden bekeken. De constatering wordt doorgegeven aan de speciale geplande overlastdienst voor de binnenstad van Groningen en de eenheden die belast zijn met de Noodhulp in het werkgebied van het basisteam Groningen-Centrum. Naast deze werkwijze wordt door de wijkagenten van het werkgebied Centrum-Zuid, met ondersteuning van medewerkers van basisteam Groningen-Centrum projectmatig gewerkt om de overlast te bestrijden. De aanpak bestaat uit het actief aanwezig zijn in de wijk, het aanspreken en bekeuren van overlastveroorzakers, het overdragen van casuïstiek aan de hulpverlening en contact met bewoners en ondernemers van het gebied gele loper. Ook wordt door de wijkagenten tijdens de dienst regelmatig de camerabeelden uitgekeken en worden politie-eenheden aangestuurd.

Door de politie en boa's wordt op verschillende manieren "druk" uitgeoefend door intensieve aanwezigheid en het constant aanspreken van de overlastgroep, ook als er geen feitelijkheden gepleegd worden. Waar heterdaadfeiten worden geconstateerd, wordt geverbaliseerd. Door de constante druk op de overlastgroep gaan de veroorzakers direct weg bij het zien van de politie en boa's. Buiten de aanwezigheid van de politie heeft de aanwezigheid van camera's een preventieve werking. Een van de gevolgen van cameratoezicht is dat overlastveroorzakers constant bewegen, waardoor overlast niet blijft "hangen". Door het gebruik van de camera's is de politie vaak snel ter plaatse waar de overlast gepleegd wordt. Hierdoor zijn meerdere incidenten in de kiem gesmoord. Door het snelle optreden worden regelmatig strafbare feiten voorkomen. De overlastplegers verlaten de locaties bij het zien van de politie. Toch zien we nog steeds, vooral in de avond- en nachtelijke uren, dat bekende drugsgebruikers en dealers elkaar opzoeken. Aan overlastgevendende personen zijn de afgelopen periode verblijfsontzeggingen opgelegd. Afhankelijk van de ernst van de overtreding wordt de duur bepaald.

Zowel de politie als de boa's zien meerwaarde in de ondersteuning in de vorm van cameratoezicht in de uitoefening van hun werk en het daarmee aanpakken van de ervaren overlast.

	2020	2021
Kortdurende verblijfsontzeggingen (12-uur)	1	9
Middellange verblijfsontzeggingen (14 dagen)	-	2
Langdurige gebiedsverboden gele looper (3 maanden)	-	2

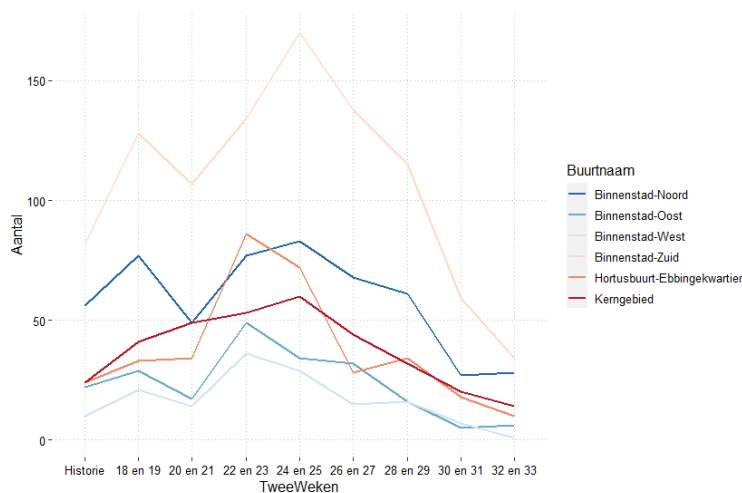
Aanpak overlastgevende personen gele looper, preventief en repressief

Het blijkt dat in het gele looper gebied steeds nieuwe overlastplegers opduiken en andere personen niet meer gezien worden. Van de geprioriteerde personen een jaar geleden blijken slechts enkele personen nog steeds veelvuldig in het gebied aanwezig in relatie tot overlast. Andere personen worden daar om meerdere redenen niet of weinig meer gezien. Enerzijds door het werk van hulpverlening en het opleggen van maatregelen, maar anderzijds zagen we dat het verloop sowieso groot is. Ook was de situatie in het gebied anders door de sluiting van cafés en prostitutiepanden, waar de overlastgevende personen zich voorheen veelal in de nabijheid bevinden. Corona heeft tevens gezorgd voor een wisselende inzet van politie en boa's, wat een doorlopend overlastbeeld lastiger te geven valt maakt. Inmiddels is er sinds de laatste maanden weer goed zicht op welke personen zich veelvuldig overlastgevend in het gebied bevinden, waarmee de dossiers kunnen worden opgebouwd. De aanwezige camera's helpen daarbij nadrukkelijk.

Omdat er nu weer meer zicht is op wie de laatste maanden overlast veroorzaken, wordt de prioritering daarop aangepast en wordt nu bekeken welke interventies in samenhang tussen veiligheid en hulpverlening kunnen worden ingezet op de nieuw in beeld zijnde personen en wordt bekeken of de nadruk moet liggen op handhaving, hulpverlening of een combinatie daarvan. Deze preventieve aanpak vraagt afstemming tussen de betrokken ketenpartners. De prioritering en aanpak zorgt voor zicht op de overlastgevers en beheersing van de problematiek. Een vermindering van het aantal overlastgevers wordt hiermee niet direct bereikt vanwege het verloop. Waar er vraag is naar drugs, zal er ook altijd aanbod zijn, wat zich met name uit in dit gebied. Dit vraagt in de komende periode een blijvende inspanning en inzet.

Ontwikkeling overlastmeldingen

In het raadsvoorstel dat op 28 april jl. is aangenomen, zijn de overlastmeldingen in het gebied Binnenstad-zuid in de zomerperiodes van 2017 en 2020 met elkaar vergeleken. Geconstateerd is dat er een duidelijke stijgende lijn is in het aantal overlastmeldingen in 2020 ten opzichte van de zomer van 2017. Voor de periode van cameratoezicht in de Folkingestraat en omgeving van 1 mei 2021 tot 1 oktober 2021 is dieper ingezoomd op de overlastmeldingen in de gehele binnenstad. Daarbij is ook onderscheid gemaakt naar het kerngebied / gele looper zelf. Hier is de laatste tijd een duidelijke daling waarneembaar. De aantallen overlastmeldingen van het gebied gele looper zijn onderdeel van de aantallen overlastmeldingen van het gebied binnenstad-zuid. Hieronder treft u een overzicht van het aantal meldingen in de verschillende binnenstadsgebieden per twee weken gedurende de periode van cameratoezicht:

Overlastmeldingen	Gele Loper	Zuid	Noord	West	Oost	Hortus-Ebbinghe	Totaal
Zomer 2020 (juni – sep)	-	515	-	-	-	-	
Tweewekelijks gemiddelde mei '20 – mei'21	24	82	56	10	22	24	194
3 mei 2021 – 16 mei 2021	41	128	77	21	29	33	288
17 mei 2021 – 30 mei 2021	49	107	49	14	17	34	221
31 mei 2021 – 13 juni 2021	53	134	77	36	49	84	380
14 juni 2021 – 27 juni 2021	60	170	83	29	34	72	388
28 juni 2021 – 11 juli 2021	43	137	68	15	31	25	276
12 juli 2021 – 25 juli 2021	31	112	61	16	16	33	238
26 juli 2021 – 8 augustus 2021	20	59	27	7	5	18	116
9 augustus 2021 – 22 augustus 2021	14	34	28	1	6	10	79

Gedurende de periode van cameratoezicht is er sprake geweest van wisselende omstandigheden gelet op de coronamaatregelen die van toepassing waren. Vanaf 1 mei 2021 tot 5 juni 2021 was er nog sprake van een harde lockdown, waarbij de meeste horecagelegenheden en de raamprostitutie (per 19 mei 2021 weer open) in het centrum van Groningen nog gesloten waren. Vanaf 5 juni 2021 tot 26 juni 2021 konden veel instellingen weer open, onder bepaalde voorwaarden. Daarna werd relatief snel aangekondigd dat per 26 juni 2021 veel versoepelingen konden plaatsvinden, met name in de nachthoreca, die na de snelle stijging van het aantal corona-besmettingen per 10 juli 2021 deels weer werden teruggedraaid. Deze wisselingen zijn van invloed geweest op de mate van drukte en de mate van overlast in het gebied van de gele loper. Dit valt ook terug te zien in het aantal stijgende overlastmeldingen vanaf begin tot eind juni 2021, die vervolgens weer snel verminderden.

Ten aanzien van de aanname dat, door het plaatsen van cameratoezicht in het gele lopergebied, er mogelijk sprake zou zijn van het verplaatsen van overlast naar andere gebieden (het waterbed-effect) kan geconcludeerd worden dat hiervan geen sprake is. De overlastmeldingen concentreren zich in alle tijdsvakken in het gebied binnenstad-zuid waarbinnen ook het gele lopergebied valt. Er is geen sprake van een exponentiële toename van overlastmeldingen in andere gebieden als gevolg van het plaatsen van camera's in het gele lopergebied.

Periodiek overleg met buurtbewoners en ondernemers

Gedurende de periode van cameratoezicht heeft er overleg plaatsgevonden met omwonenden en ondernemers van de Folkingestraat nadat zij eerder dit jaar op cameratoezicht hadden aangedrongen. Vanuit deze gesprekken kan worden gesteld dat de plaatsing van camera's tot afname van de overlast heeft geleid, maar niet in zijn geheel is verdwenen. De bewoners en de ondernemers constateren dat de overlast nog steeds speelt. En dat er nog steeds een intimiderend gevoel bestaat omdat de dealers nog steeds aanwezig zijn in de Folkingestraat en Nieuwstad. Het kat- en muisspel tussen handhaving en de doelgroep is iets van de lange adem. De omwonenden pleiten voor voortzetting van het cameratoezicht.

Vergelijkend onderzoek met andere gemeenten in Nederland (Breuer & IntraVal)

Getroffen maatregelen

Breuer & IntraVal heeft in een onderzoek de problematiek van de Folkingestraat en omgeving vergeleken met een zestal gemeenten (Amsterdam, Arnhem, Den Haag, Enschede, Goes en Nijmegen) waarbij cameratoezicht, een gebied tussen station en binnenstad, de nabijheid van raamprostitutie en de nabijheid van coffeeshops ook aanwezig zijn. Uit dit rapport blijkt dat op meerdere locaties onderscheid is gemaakt tussen een aanpak gericht op de korte termijn en de lange termijn. Voor de korte termijn gaat het met name om repressieve maatregelen, vooral handhaving door uitbreiding van politie-inzet en (uitbreiding van) cameratoezicht. Hierbij is in een aantal gemeenten, net als in Groningen, gezorgd voor het live-uitkijken van camerabeelden voor het direct kunnen opvolgen van meldingen over incidenten. Het in de kiem smoren van een overlastgevende situatie is belangrijk om verdere escalatie te voorkomen, maar ook om het vertrouwen van bewoner en ondernemer terug te winnen. Langere termijn maatregelen zijn meer gericht op preventie. In alle gemeenten zijn er, net als in Groningen, bestaande programma's bij de Zorg- en Veiligheidshuizen die gericht zijn op specifieke doelgroepen. Ook in deze steden geldt dat verslaafden met een lange historie van overlastgevend gedrag, lastig in een persoonsgerichte aanpak te krijgen zijn.

Behaalde resultaten

Een belangrijke constatering die meerdere malen is gedaan is dat er altijd drugshandel zal zijn, er is vraag naar harddrugs en er zal ook altijd aanbod zijn. De overlast kan wel worden teruggedrongen, maar zal nooit helemaal verdwijnen. Daarnaast wordt aangegeven dat een lange termijn strategie noodzakelijk is om de overlast structureel terug te dringen.

Conclusie en advies

De gele loper is en blijft een gebied met een bijzonder karakter. De gele loper is één van de belangrijkste toegangswegen tot de binnenstad. Daarnaast is er raamprostitutie en zijn er coffeeshops gelegen aan de gele loper. Het trekt veel publiek, reuring en veroorzaakt ook overlast voor omwonenden en ondernemers. Het vergelijkend onderzoek van Breuer & IntraVal bevestigt het beeld en het bijzondere karakter van het gele lopergebied. Met een toename van de overlast is in een breder pakket van maatregelen besloten om ook tijdelijk cameratoezicht in te zetten.

De afgelopen periode, met plaatsing van cameratoezicht op een aantal strategische plekken, heeft ertoe geleid dat er meer grip is op de overlast en dat er sneller gehandeld kan worden door politie en handhaving. Notoire overlastgevers worden in een casusoverleg besproken en in verschillende trajecten gezet. Tegelijkertijd ervaren we dat het lastig is om in een relatief korte periode duurzame oplossingen te creëren om de mate van hardnekkige overlast terug te dringen. Het kennen van een steeds vernieuwende groep overlastgevers laat dit duidelijk zien. De politie en handhavers geven aan dat ze dankzij de inzet van camera's sneller kunnen handelen om de overlast te verminderen in de gele loper. Dit beeld wordt bevestigd door de bewoners en ondernemers uit de Folkingestraat en omgeving. Vanuit deze partijen wordt dan ook sterk aangedrongen om cameratoezicht in de Folkingestraat en omgeving te verlengen en daarmee ook de komende periode in te blijven zetten op het terugdringen van de overlast.

De conclusie is dan ook dat cameratoezicht in de Folkingestraat en omgeving van toegevoegde waarde is doordat er met name vanuit politie en stadstoezicht effectiever en sneller ingezet kan worden. Zo kunnen we rechtstreeks reageren op incidenten en op het terugdringen van de hardnekkige overlast. Met het cameratoezicht hebben we scherper beeld van de feitelijke situatie en kunnen we ook gericht ingrijpen en de overlast terugdringen. Rechtstreeks toezicht zorgt ervoor dat we incidenten in de kiem kunnen smoren door heel snel te reageren, bijvoorbeeld door handhavers of politie aan te sturen. En als het dat niet lukt snel te de-escaleren en overlast in te dammen. Het werkt voor pro-actie, afschrikken en het vergroten van veiligheidsgevoel onder bewoners en ondernemers. De mate van overlast en de maatregelen vragen wel om een tijdelijke verlenging om het succes van de aanpak vast te houden en uit te bouwen. Wij stellen voor om de bevoegdheid tot cameratoezicht tijdelijk te verlengen in de omgeving van de Folkingestraat en Nieuwstad tot 1 oktober 2022. Zo verwachten we de veiligheid blijvend te verbeteren, in een breder pakket van maatregelen. Wanneer wordt ingezet tot tijdelijke verlenging, volgt opnieuw een evaluatie of deze tijdelijke camera's nog nodig zijn.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Er is breed draagvlak bij de omwonenden voor de verlenging van cameratoezicht in de Folkingestraat en omgeving.

Financiële consequenties

Mogelijke meerkosten worden binnen de begroting gedekt.

Overige consequenties

Geen.

Vervolg

Na wijziging van de verordening kan de burgemeester het besluit nemen tot aanwijzing van het gebied waar cameratoezicht toegepast wordt.

Lange Termijn Agenda

**Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,**

**burgemeester,
Koen Schuiling**

**secretaris,
Christien Bronda**

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.